

Internationale ontwikkelingen en perspectieven op het vlak van zand- en grindexploitatie

Brigitte Lauwaert

Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN)
Beheerseenheid van het Mathematisch Model Noordzee (BMM)
Gulledelle 100
1200 Brussel
B.Lauwaert@mumm.ac.be

Abstract

In de ICES (zie bijlage) area worden per jaar ongeveer 53 miljoen m³ zand en grind ontgonnen op zee uit vergunde gebieden als bron voor aggregaten voor de bouwnijverheid, om de landvoorraden aan te vullen of als bronmateriaal voor strandsuppletie.

De schaal van mariene zandontginning is de laatste jaren toegenomen, gedeeltelijk te wijten aan de beperkingen voor ontginningen op land en door de erkenning dat gecontroleerde ontginning "sustainable" is voor de toekomst. De voordelen van het gebruik van marien zand en grind moeten evenwel in evenwicht zijn met het potentieel voor significante impact op het mariene milieu.

De "ICES Working Group on the effects of extraction of marine sediments on the marine ecosystem (WGEXT)" werd opgericht in 1986 met als objectief een toenemende kennis van de impact van mariene zand- en grindexploitatie op de visserij in het bijzonder en op het mariene leefmilieu in het algemeen. Een overzicht zal worden gegeven van de meest recente synthese van de kennis en het begrip van de effecten op het ecosysteem resulterend uit mariene zand- en grindexploitatie, het toenemend belang van "remote acoustic" technieken en de laatste ontwikkelingen in het wettelijk kader (Cooperative Research Report, voorbereid door WGEXT).

Op Europees vlak zijn nog een aantal fora actief inzake mariene zand- en grindontginning:

- EMSAGG: European Marine Sand and Gravel Group, die 3-jaarlijks een internationale conferentie organiseert
- MAGNET (Marine Aggregate Network), opgericht in november 2006 als COST (European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research) Actie 638: "Investigating and managing the impacts of marine sand and gravel extraction and use".

De doelstellingen van deze internationale fora zullen kort worden uiteengezet.

Dans la zone relevant du CIEM (voir annexe), on extrait chaque année environ 53 millions de mètres cubes de sable et de gravier hors des concessions maritimes. Ces matériaux sont employés comme agrégats dans l'industrie de la construction, pour le remblaiement de terrains ou encore pour le rehaussement de plages.

L'ampleur de l'activité d'extraction de sable en mer a significativement augmenté ces dernières années, en partie à cause des limitations de l'extraction à terre et du fait de la reconnaissance de cette activité –lorsqu'elle est contrôlée– comme une activité « durable ». Les avantages de l'utilisation des sables et graviers marins doit évidemment être mise en regard des impacts potentiellement importants sur l'environnement marin.

Le groupe de travail du CIEM intitulé « ICES Working Group on the effects of extraction of marine sediments on the marine ecosystem (WGEXT) » a été créé en 1986 avec l'objectif d'accroître les connaissances sur l'impact de l'extraction de sable et graviers en mer sur la pêche en particulier et sur l'environnement marin en général. Nous donnerons un aperçu de l'état le plus récent des connaissances et de la compréhension des effets sur l'écosystème résultant de cette exploitation, l'importance croissante des techniques d'acoustique à distance et des derniers développements du cadre législatif (Cooperative Research Report, préparé par le WGEXT).

Au plan européen, on peut encore citer un certain nombre de forums actifs en matière d'extraction de sables et graviers en mer :

- EMSAGG: European Marine Sand and Gravel Group, qui organise une conférence internationale tous les trois ans ;
- MAGGNET (Marine Aggregate Network), établi en novembre 2006 comme COST (European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research) Action 638: "Investigating and managing the impacts of marine sand and gravel extraction and use".

Les tenants et aboutissants de ces groupes seront également exposés brièvement.

Bijlage/Annexe

ICES is the organisation that coordinates and promotes marine research in the North Atlantic.

We are an intergovernmental organisation and our 20 member countries are as follows:



Belgium, Canada, Denmark (including Greenland and Faroe Islands), Estonia, Finland, France, Germany, Iceland, Ireland, Latvia, Lithuania, the Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Russia, Spain, Sweden, the United Kingdom, and the United States of America.

Each of the member countries elects [two delegates](#) who represent their country on the ICES Council. The ICES Council is the principal policy and decision-making body of ICES.

There are also a number of countries that have affiliate status with ICES. The Affiliate Countries are: Australia, Chile, Greece, New Zealand, Peru, and South Africa.

Non-governmental organizations with formal observer status: Worldwide Fund for Nature and Birdlife International.